

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 8.3.2000
COM(2000) 88 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΑΕΡΙΩΝ
ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ: ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ
(ΕССР-ΕΠΑΚ)**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

**σχετικά με πολιτικές και μέτρα της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών αερίων
θερμοκηπίου: Προς ένα Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Αλλαγή του Κλίματος
(ECCP-ΕΠΑΚ)**

Πολιτικό πλαίσιο:

Το έτος 2000 θα είναι κρίσιμο για την αλλαγή του κλίματος. Η 6^η Συνδιάσκεψη των συμβαλλομένων μερών (COP6) της συμβάσεως πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος τον Νοέμβριο πρόκειται να εκδώσει αποφάσεις για τα ζητήματα που έμειναν ημιτελή στο Κιότο, ιδίως για τους ευέλικτους μηχανισμούς και τη συμμόρφωση. Από τον Μάρτιο του τρέχοντος έτους, όλη η πολιτική ενέργεια στον χώρο του κλίματος ανά τον κόσμο θα προσανατολίζεται προς τη μεγάλη αυτή συνάντηση.

Στη Βόννη το 1999, η ΕΕ παρότρυνε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη να επικυρώσουν το πρωτόκολλο του Κιότο όσο το δυνατόν γρηγορότερα μετά την COP6, προκειμένου να διασφαλίσει την έναρξη ισχύος της μέχρι τη συνδιάσκεψη του Rio+10 το 2002. Η ΕΕ δεσμεύεται να μετατρέψει την πολιτική αυτή δέσμευση σε πολιτική δράση. Στο πλαίσιο αυτό, ένα θετικό στοιχείο είναι η απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Ελσίνκι να ζητήσει από την Επιτροπή να προετοιμάσει πρόταση για μακροπρόθεσμη στρατηγική, η οποία θα συνδυάζει πολιτικές για οικονομικά, κοινωνικά και οικολογικά αειφόρο ανάπτυξη που θα υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο 2001.

Η ΕΕ προτίθεται να ξεκινήσει την πολιτική διαδικασία για την επικύρωση του πρωτοκόλλου του Κιότο αμέσως μετά την COP6. Η συζήτηση αυτή θα έχει πολλές διαστάσεις, αλλά τουλάχιστον δύο είναι μεγάλης σημασίας:

1. Η συμφωνία επιμερισμού των βαρών, η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο το 1998 θα χρειαστεί να ενσωματωθεί σε νομικό μέσο. Ο στόχος -8% για την ΕΕ στο σύνολο της έχει καταμοιραστεί μεταξύ κρατών μελών έτσι ώστε να επιτρέψει διαφορετικές μορφές οικονομικής ανάπτυξης. Η νομική διατύπωση της συμφωνίας επιμερισμού των βαρών θα επιτρέψει την επικύρωση του Κιότο από κοινού από τα κράτη μέλη, καθώς και από την ΕΚ.
2. Θα χρειαστεί στρατηγική εφαρμογής η οποία θα συνοδεύσει το μέσο επικύρωσης. Αυτό είναι ζήτημα πολιτικής αξιοπιστίας. Θα είναι απαραίτητο να διατυπωθεί ποιες πολιτικές και μέτρα θα χρειαστεί να αναληφθούν και πως η ονομαζόμενη ευέλικτοι μηχανισμοί θα εφαρμοστούν εντός της ΕΕ και με άλλα συμβαλλόμενα μέρη από βιομηχανοποιημένες καθώς και από αναπτυσσόμενες χώρες.

Διάφορα δύσκολα ζητήματα θα χρειαστεί να επιλυθούν και μεταξύ αυτών εκείνα τα οποία επηρεάζουν την αντίστοιχη ευθύνη εκάστου κράτους μέλους και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Υπάρχουν ζητήματα που αφορούν την προστασία της εσωτερικής αγοράς, τις διάφορες τομεακές πολιτικές και άλλα που σχετίζονται με το

γεγονός ότι η ΕΕ θα δεσμεύεται νομικά να συμμορφωθεί προς το στόχο -8% για την Κοινότητα στο σύνολό της.

Οι πρόσφατες τάσεις εκπομπών είναι ανησυχαστικές

Κατά τα τελευταία χρόνια, οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο υπήρξαν αυξανόμενες αντί μειούμενες. Χωρίς ενίσχυση των ισχυρότερων μέτρων πολιτικής, η τακτική του 'συνήθους ρυθμού εργασίας' είναι πιθανό να καταλήξει περισσότερο στην περιοχή αύξησης μεταξύ 6 και 8%, αντί μείωσης 8% σε σύγκριση προς τα επίπεδα του 1990¹.

Η ενέργεια και οι μεταφορές είναι οι κύριοι τομείς συνεισφοράς σε εκπομπές CO₂, ενώ η βιομηχανία είναι η πηγή των φθοριούχων αερίων. Ο τομέας των μεταφορών αναμένεται να αυξήσει τις εκπομπές του CO₂ κατά 39% το 2010 (από τα επίπεδα του 1990). Με έντονη αύξηση στη ζήτηση ηλεκτρισμού και θερμότητας, οι εκπομπές CO₂ από την παραγωγή ισχύος αναμένεται να αυξηθούν μετά το 2010, ενώ στην περίπτωση της βιομηχανίας, οι εκπομπές αναμένεται να μειωθούν κατά 12% κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. Ομοίως, ο ιδιωτικός και ο τριτογενής τομέας παραμένουν πηγή ανησυχίας. Οι εκπομπές φθοριούχων αερίων αναμένεται να αυξηθούν κατά 40% περίπου μεταξύ του 1990 και του 2010 χωρίς περαιτέρω μέτρα. Ωστόσο, οι συνολικές εκπομπές των αερίων αυτών θα παραμείνουν χαμηλές, υπολογιζόμενες σε 2,6% περίπου των συνολικών εκπομπών το 2010.

Οι τάσεις των εκπομπών στα κράτη μέλη κυμαίνονται ευρύτατα από τα μέσα αριθμητικά στοιχεία. Ορισμένα κράτη μέλη είχαν καλή εκκίνηση. Η γερμανική ένωση και η μετατροπή από τον άνθρακα στο φυσικό αέριο στο ΗΒ οδήγησαν σε μείωση των εκπομπών κατά το πρώτο ήμισυ της δεκαετίας του '90. Ωστόσο, τέτοια μοναδικά γεγονότα είναι απίθανο να συμβούν και πάλι πριν από το 2012. Το παράρτημα 1 παρουσιάζει εικόνα της προόδου που έγινε από τα κράτη μέλη μέχρι στιγμής, σε σύγκριση προς το στόχο τους για μείωση που προκύπτει από τη συμφωνία 'επιμερισμού των βαρών'.

Τα περισσότερα κράτη μέλη βρίσκουν όλο και περισσότερο δύσκολο να ελέγξουν τις εκπομπές τους αερίων θερμοκηπίου για διάφορους λόγους. Στην Αυστρία, Δανία, Φινλανδία και στις Κάτω Χώρες για παράδειγμα, έχουν ήδη γίνει πολλά στο παρελθόν - τα "φρούτα στα χαμηλά κλαδιά" τελείωσαν - και στο εξής αντιμετωπίζουν υψηλότερες δαπάνες εφαρμογής. Βάσει βελτιωμένων δεδομένων, ορισμένα άλλα κράτη μέλη παρατηρούν ότι οι τάσεις εκπομπών τους πηγαίνουν ταχύτατα προς λάθος κατεύθυνση: ιδίως το Βέλγιο και η Ιταλία. Τελικά, η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Ελλάδα και η Ιρλανδία αντιλαμβάνονται ότι η αύξηση των εκπομπών τους που επιτράπη βάσει της συμφωνίας επιμερισμού των βαρών δεν τις απαλλάσσει από την ανάγκη αποτελεσματικής δράσεως.

Επομένως, τα κράτη μέλη πρέπει να δεσμευθούν για περαιτέρω ενίσχυση των εσωτερικών τους πολιτικών, εάν πρόκειται να επιτύχουν τους αντίστοιχους στόχους

¹ COM(99)230

τους μείωσης εκπομπών βάσει της συμφωνίας επιμερισμού των βαρών. Κοινά και συντονισμένα μέτρα σε κοινοτικό επίπεδο θα αποτελέσουν χρήσιμο συμπλήρωμα προς τις εθνικές αυτές στρατηγικές, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.

Η ανάγκη ενισχύσεως πολιτικών και μέτρων

Η ηγετική θέση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στην εφαρμογή του πρωτοκόλλου του Κιότο θα μετρηθεί βάσει της προόδου που θα επιτευχθεί κατά τα επόμενα έτη. Υπάρχουν διάφορα θετικά σημάδια, τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ότι η εφαρμογή του πρωτοκόλλου του Κιότο βρίσκεται υψηλά στην πολιτική ημερήσια διάταξη.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη ενισχύσει τις στρατηγικές τους για την αλλαγή του κλίματος ώστε να αρχίσουν την εφαρμογή των δεσμεύσεών τους του Κιότο βάσει της συμφωνίας 'επιμερισμού των βαρών'. Πολλά άλλα βρίσκονται στη διαδικασία ανάπτυξης τέτοιου είδους νέων στρατηγικών. Τα προτεινόμενα μέτρα καλύπτουν όλους τους τομείς και είναι πιθανόν να καταλήξουν σε σημαντική μείωση των εκπομπών.

Επίσης, η Επιτροπή παρουσίασε με επιτυχία σημαντικά μέτρα. Ορισμένα από τα μέτρα αυτά, όπως η συμφωνία με κατασκευαστές αυτοκινήτων για την ενεργειακή απόδοση στα επιβατικά αυτοκίνητα, έχουν ολοκληρωθεί με επιτυχία. Ορισμένες νέες πρωτοβουλίες της Επιτροπής επίκεινται, όπως η πρόταση οδηγίας για την προώθηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρισμού, η πρόταση οδηγίας για τις συμπληρωματικές προδιαγραφές καυσίμων για το έτος 2005, ανακοίνωση σχετικά με δράσεις που αφορούν την ολοκλήρωση της αειφόρου ανάπτυξης σε επιχειρηματική πολιτική, η αναθεώρηση της κοινής πολιτικής μεταφορών, Πράσινη Βίβλος για τις αστικές μεταφορές, στρατηγική για την ασφάλεια ενεργειακής τροφοδοσίας, περιλαμβανομένης της αξιολόγησης της περιβαλλοντικής επίπτωσης όλων των ενεργειακών πηγών, πρόγραμμα δράσης για βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση στην Κοινότητα και πρόγραμμα δράσης για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, που σύντομα πρόκειται να ενημερωθούν, θα ενθαρρύνουν τη χρήση νέων πρωτοβουλιών των κρατών μελών βασισμένων στην αγορά. Συγχρόνως, ο σκοπός της πρόληψης της αλλαγής του κλίματος θα εκφράζεται στις αποφάσεις που πρόκειται να ληφθούν από την Επιτροπή στο μέλλον, στο πλαίσιο των ισχυόντων κανόνων, κατά την εκτίμηση των προγραμμάτων κρατικών ενισχύσεων των κρατών μελών.

Ωστόσο, η πρόοδος θα ήταν πολύ μεγαλύτερη, εάν ορισμένες βασικές προτάσεις, όπως η πρόταση για τον ενεργειακό φόρο είχαν προωθηθεί περισσότερο δραστήρια από το Συμβούλιο ή δεν είχαν εγκριθεί σε σημαντικά εξασθενημένη μορφή, όπως τα προγράμματα SAVE και ALTENER. Η Επιτροπή επιμένει επί της τεράστιας σημασίας της φορολογίας της ενέργειας στο πλαίσιο συνολικής στρατηγικής για την αλλαγή του κλίματος και παροτρύνει το Συμβούλιο να εγκρίνει την πρότασή της γρήγορα.

Προκειμένου να τηρηθούν οι δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν από την ΕΕ στο Κιότο, η δράση - τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε κοινοτικό επίπεδο θα χρειαστεί να

ενισχυθεί. Για να γίνει αυτό, η Επιτροπή θα ακολουθήσει διττή προσέγγιση: την ενίσχυση πολιτικών και μέτρων στο σύνολο της Κοινότητας και την ανάπτυξη συστήματος εμπορίας εκπομπών εντός της ΕΕ, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα ως προς το κόστος της στρατηγικής της ΕΕ για την εφαρμογή των μέτρων, περιλαμβανομένης της προετοιμασίας για τη χρήση των ευέλικτων μηχανισμών του πρωτοκόλλου του Κιότο. Η επίδειξη ότι η ΕΕ δεσμεύεται να εφαρμόσει και τα δύο στοιχεία της συμφωνίας του Κιότο θα αυξήσει την αξιοπιστία της σε διεθνές επίπεδο.

Η ενίσχυση κοινών και συντονισμένων πολιτικών και μέτρων για όλους τους βασικούς τομείς εκπομπής αερίων θερμοκηπίου θα διευκολυνθεί μέσω της ολοκλήρωσης περιβαλλοντικών ζητημάτων σε τομεακές πολιτικές, όπως εκείνες για την ενέργεια, τις μεταφορές, τη γεωργία, τη βιομηχανία, την εσωτερική αγορά και την ανάπτυξη, στις οποίες έχουν αναπτυχθεί στρατηγικές ή βρίσκονται σε στάδιο ανάπτυξης. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στα συμπεράσματά του του Οκτωβρίου 1999² παροτρύνει την Επιτροπή να προωθήσει κατάλογο δράσεων κατά προτεραιότητα για την αλλαγή του κλίματος όσον το δυνατόν γρηγορότερα το 2000 και να προετοιμάσει κατάλληλες προτάσεις σε εύθετο χρόνο. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο τονίζει την ανάγκη να προωθηθούν οι πολιτικές και τα μέτρα εκείνα που ήδη καθορίζονται από το Συμβούλιο στα συμπεράσματά του του Ιουνίου 1998³.

Σε ανταπόκριση προς τα αιτήματα αυτά, η Επιτροπή τώρα παρουσιάζει κατάλογο προτεινομένων κοινών και συντονισμένων πολιτικών και μέτρων (παράρτημα 3). Ο κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός, αλλά επικεντρώνεται μάλλον σε δράσεις προτεραιότητας στον τομέα της ενέργειας, των μεταφορών και της βιομηχανίας. Μπορεί να τροποποιηθεί, σύμφωνα με συζητήσεις στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αποφάσεις που λαμβάνονται σχετικά με διάφορες τομεακές πολιτικές, όπως εκείνες που αφορούν την ενέργεια, τις μεταφορές, τη βιομηχανία και τη γεωργία.

Κεντρικά στοιχεία για την ανάπτυξη επιτυχούς δέσμης κοινών και συντονισμένων πολιτικών και μέτρων αφορούν το δυναμικό μείωσης και το σχετικό κόστος περιορισμού των εκπομπών στους διάφορους τομείς πολιτικής. Η ανακοίνωση της Επιτροπής του Μαΐου 1999⁴ καταδεικνύει το δυναμικό μείωσης και το σχετικό κόστος περιορισμού των εκπομπών μιας σειράς μέτρων στον τομέα της ενέργειας, των μεταφορών και της βιομηχανίας, τα οποία περιλαμβάνονται επίσης στον κατάλογο προτεινομένων κοινών και συντονισμένων πολιτικών και μέτρων του παραρτήματος 3. Για παράδειγμα, στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης στα νοικοκυριά και στον τριτογενή τομέα, μπορεί να επιτευχθεί δυναμικό μείωσης 140 εκατομ. τόννων ισοδυνάμου CO₂, σε κόστος μέχρι 50 €/τόννο (σε τιμές 1997).⁵

Συμπληρωματικοί προς τις ανωτέρω πολιτικές και μέτρα είναι οι ονομαζόμενοι “ευέλικτοι μηχανισμοί” του πρωτοκόλλου του Κιότο. Αν και οι μηχανισμοί αυτοί

² Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με κοινοτική στρατηγική για την αλλαγή του κλίματος, έγγραφο 11654/99, Λουξεμβούργο, 12 Οκτωβρίου 1999

³ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με κοινοτική στρατηγική για την αλλαγή του κλίματος, έγγραφο 9702/98, Βρυξέλλες, 19 Ιουνίου 1998

⁴ COM(99)230

⁵ COM(99)230

είναι πολλά υποσχόμενοι όσον αφορά την αποτελεσματικότητα ως προς το κόστος, η ΕΕ έχει περιορισμένη πείρα με αυτούς. Επομένως, μαζί με την ανακοίνωση αυτή και ως τμήμα της ίδιας δέσμης, η Επιτροπή εξέδωσε Πράσινη Βίβλο για την εμπορία εκπομπών αερίων θερμοκηπίου εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο σκοπός της είναι να εξοικειώσει όλους τους υπεύθυνους λήψεως αποφάσεων με το νέο αυτό μέσο και να ξεκινήσει διαβουλεύσεις με όλους τους σχετικούς εταίρους. Ως τμήμα της ασκήσεως αυτής, θα είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι τα διάφορα στοιχεία της προτεινόμενης κοινοτικής προσέγγισης αποτελούν συνεκτικό σύνολο. Είναι ιδιαίτερης σημασίας ότι η Κοινότητα έχει σαφή άποψη για τη λειτουργία της στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς και για τον τρόπο με τον οποίο η χρήση της εμπορίας εκπομπών αλληλεπιδρά με τη συμμόρφωση της ΕΕ προς τον συνολικό της στόχο.

Η Κοινότητα θα εξακολουθήσει να επιδεικνύει ότι αντιμετωπίζει σοβαρά τις ανησυχίες των αναπτυσσομένων χωρών όσον αφορά την αλλαγή του κλίματος. Πρόκειται να καθοριστούν ειδικές κοινοτικές δράσεις, προκειμένου να βοηθήσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες να μετριάσουν την αλλαγή του κλίματος και να προσαρμοστούν στις αρνητικές του επιπτώσεις. Μετά την COP6, θα χρειαστεί να αναληφθούν νέες πρωτοβουλίες ώστε να βοηθήσουν τις φτωχότερες και τις πλέον ευάλωτες αναπτυσσόμενες χώρες να εκμεταλλευθούν πλήρως τις ευκαιρίες που παρέχονται από το πρωτόκολλο του Κιότο, ιδίως τον μηχανισμό καθαρής ανάπτυξης.

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Αλλαγή του Κλίματος (ECCP-ΕΠΑΚ)

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Αλλαγή του Κλίματος (ΕΠΑΚ) αποτελεί πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το οποίο θα συγκεντρώσει όλους τους σχετικούς εταίρους ώστε να συνεργαστούν στην προπαρασκευαστική εργασία για κοινές και συντονισμένες πολιτικές και μέτρα προκειμένου να μειωθούν οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. Αν και αποτελεί προνόμιο της Επιτροπής να υποβάλει κατάλληλες προτάσεις πολιτικής, έχει αποκτηθεί θετική πείρα από την εφαρμογή πολυεταρικής προσέγγισης στην προπαρασκευαστική φάση τέτοιου είδους προτάσεων.

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Αλλαγή του Κλίματος θα ασχοληθεί πρωτίστως με τις πολιτικές και τα μέτρα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος 3.

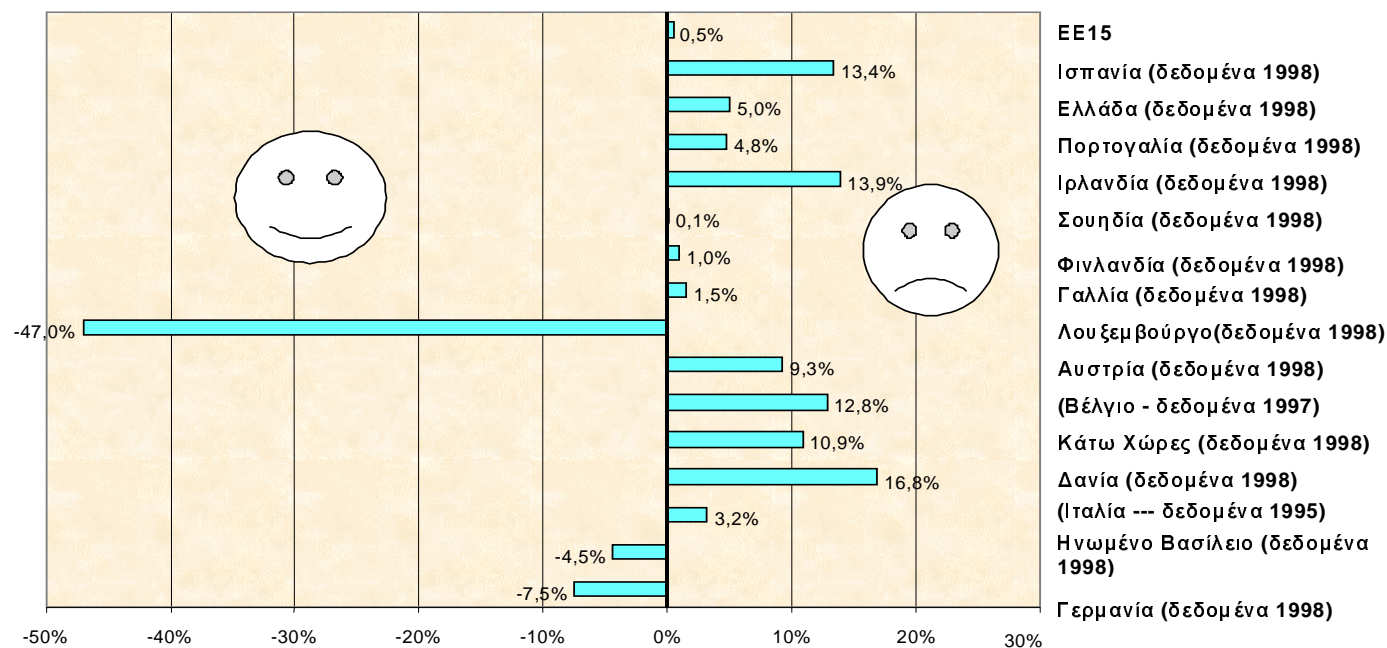
Η προτεινόμενη δομή του περιγράφεται λεπτομερέστερα στο παράρτημα 2 και θα τύχει περαιτέρω επεξεργασίας από την Επιτροπή. Αναγνωρίζεται ότι το πεδίο εφαρμογής του προγράμματος θα είναι περιορισμένο στην αρχή, προκειμένου να εξετάσει τα πλέον υποσχόμενα μέτρα μείωσης εκπομπών, προκειμένου να επιτύχει το στόχο του Κιότο του -8%. Ωστόσο, σε μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη προοπτική, το ΕΠΑΚ πρέπει να γίνει περισσότερο περιεκτικό και να εξετάζει ζητήματα όπως η προσαρμογή, η διεθνής συνεργασία μέσω της οικοδόμησης δυναμικού και η μεταφορά τεχνολογίας, η έρευνα/παρατήρηση, η επίδειξη αποδοτικών και καθαρών τεχνολογιών, καθώς και η κατάρτιση και η εκπαίδευση. Η προπαρασκευαστική εργασία επί των ζητημάτων αυτών μπορεί στη συνέχεια να αποτελέσει τη βάση συγκεκριμένων προτάσεων πολιτικής από την Επιτροπή.

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Αλλαγή του Κλίματος δεν θα λειτουργεί σε απομόνωση. Θα υπάρξουν σύνδεσμοι προς υπάρχουσες πρωτοβουλίες στους τομείς που περιλαμβάνουν την ποιότητα του αέρα, την ενέργεια και τις μεταφορές, που έχουν αντίκτυπο στην αλλαγή του κλίματος και θα αναπτυχθούν κατά τρόπο ώστε τα προγράμματα αυτά να είναι συμβατά και αμοιβαίως ενισχυόμενα. Θα παρέχονται επίσης στοιχεία εισόδου από την εφαρμογή τομεακών στρατηγικών.

Παρακολούθηση της προόδου προς το στόχο του Κιότο για την ΕΕ

Η Επιτροπή επιθυμεί να υπογραμμίσει την ευθύνη των κρατών μελών στη θέσπιση των δικών τους πολιτικών και μέτρων για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Η αποτελεσματικότητά τους θα πρέπει να παρακολουθείται σε συνεχή βάση. Η απόφαση 99/296/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με μηχανισμό παρακολούθησης των εκπομπών CO₂ και άλλων αερίων που συμβάλλουν στη δημιουργία του φαινομένου του θερμοκηπίου μέσα στην Κοινότητα εξασφαλίζει το απαραίτητο εργαλείο για την εκτίμηση πολιτικών και μέτρων, αλλά πρέπει να επεκταθεί και να ενισχυθεί ώστε να καλύπτει τη χρήση των “ευέλικτων μηχανισμών”. Μόνο τότε ο μηχανισμός παρακολούθησης θα αποτελεί αποτελεσματικό μέσο στην εκτίμηση της συνολικής συμμόρφωσης προς το στόχο του Κιότο.

Αριθμητικά στοιχεία που παρουσιάζουν την πραγματική επίδοση σε σύγκριση με το σημείο στο οποίο θα έπρεπε να βρίσκονται σύμφωνα με τη συμφωνία επιμερισμού των φορτίων (και υποθέτοντας γραμμική εξέλιξη από το 1990 προς το στόχο του 2010)
σε ποσοστά των εκπομπών 1990 (3 αέρια - εξαιρείται το LUCF)

Η γραφική παράσταση παρουσιάζει κατά πόσον ένα κράτος μέλος βρίσκεται σε ορθή πορεία όταν υποθέτει ότι οι εκπομπές του περιορίζονται κατά γραμμικό τρόπο (μεταξύ 1990 και 2010). Αρνητική τιμή καταδεικνύει υπερεπίτευξη και θετική τιμή υποεπίτευξη. Στην περίπτωση του Λουξεμβούργου, οι συνολικές εκπομπές αερίων φαινομένου θερμοκηπίου είναι πολύ χαμηλές (0,3% της ΕΕ). Οι ουσιαστικές μειώσεις εκπομπών που έχουν επιτευχθεί προέρχονται από την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα. Τα χρησιμοποιούμενα δεδομένα είναι εκείνα που υποβάλλονται ετησίως από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή, σύμφωνα με τον μηχανισμό παρακολούθησης (Απόφαση 93/389/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 99/296/ΕΚ). Τα δεδομένα αυτά θα περιληφθούν στον ετήσιο κατάλογο αερίων φαινομένου θερμοκηπίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας 1990-1998, όπως προετοιμάστηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ (ΕΠΑΚ) ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στόχοι

Ο γενικός στόχος του ΕΠΑΚ είναι να προσδιορίσει και να αναπτύξει όλα τα στοιχεία εκείνα της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την αλλαγή του κλίματος, τα οποία είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου του Κιότο. Αυτό θα περιλαμβάνει μετρίαση των εκπομπών μέσω πολιτικών και μέτρων και των ευέλικτων μηχανισμών, δημιουργίας δυναμικού/μεταφοράς, τεχνολογίας, έρευνας/παρατήρησης, καθώς και κατάρτισης και εκπαίδευσης. Με προσπάθεια στο πλαίσιο συνεργασίας όλων των σχετικών εταίρων, όπως οι αντιπρόσωποι της Επιτροπής, των κρατών μελών, της βιομηχανίας και της κοινότητας των ΜΚΟ, το πρόγραμμα θα αναλάβει προπαρασκευαστικές εργασίες για την Επιτροπή, προκειμένου να προτείνει σε εύθετο χρόνο συγκεκριμένες προτάσεις πολιτικής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Διευθύνουσα επιτροπή

Η διευθύνουσα επιτροπή απαρτίζεται από όλες τις υπηρεσίες της Επιτροπής που λαμβάνουν μέρος στο ΕΠΑΚ. Είναι υπεύθυνη για τη συνολική διαχείριση και το συντονισμό του ΕΠΑΚ, τόσο από πλευράς προσεγγίσεως πολιτικής όσο και από πλευράς οργάνωσης. Η διευθύνουσα επιτροπή δημιουργεί ομάδες εργασίας επί ειδικών τομέων προβλημάτων και αποφασίζει για τον εσωτερικό κανονισμό τους και το χρονοδιάγραμμα, βάσει προτάσεως από τις αντίστοιχες γενικές διευθύνσεις. Η διευθύνουσα επιτροπή συνεδριάζει μία φορά το μήνα. Επίσης πληροφορεί και ανταλλάσσει πληροφορίες με άλλους εταίρους σε τακτική βάση.

Ομάδες Εργασίας (ΟΕ)

Οι ΟΕ εργάζονται σύμφωνα με εγκεκριμένο πρόγραμμα εργασίας, βασισμένο στον εσωτερικό κανονισμό και στο χρονοδιάγραμμα που κανονίστηκε από την 'Διευθύνουσα επιτροπή'. Βασικά στοιχεία των προγραμμάτων εργασίας περιλαμβάνουν εκτιμήσεις των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των επιπτώσεων κόστους των πολιτικών και μέτρων, καθώς και τη συμβατότητά τους με τις πολιτικές τομεακής ολοκλήρωσης. Βάσει των εκτιμήσεων αυτών, μπορούν να υποβληθούν συστάσεις πολιτικής προς την Επιτροπή (Βλέπε κατωτέρω στο 'Τελικό προϊόν').

Εκάστη ομάδα εργασίας έχει το συγκεκριμένο 'σύνολο εταίρων' της, που αντιπροσωπεύουν ευρωπαϊκή μάλλον παρά εθνική ή περιφερειακή πελατεία. Οι ΟΕ έχουν περιορισμένο μέγεθος και απαρτίζονται από 15 περίπου άτομα

Καταρχάς, το ΕΚΑΠ θα επικεντρωθεί στην ενέργεια, στις μεταφορές, στη βιομηχανία και στους ευέλικτους μηχανισμούς. Θα δημιουργηθούν ομάδες εργασίας γύρω από σειρά θεμάτων. Τα θέματα αυτά αντιστοιχούν καταρχήν στον 'κατάλογο προτεινομένων κοινών και συντονισμένων πολιτικών και μέτρων', τον οποίο η Επιτροπή πρόκειται να υποβάλει στο Συμβούλιο Περιβάλλοντος στα τέλη Μαρτίου.

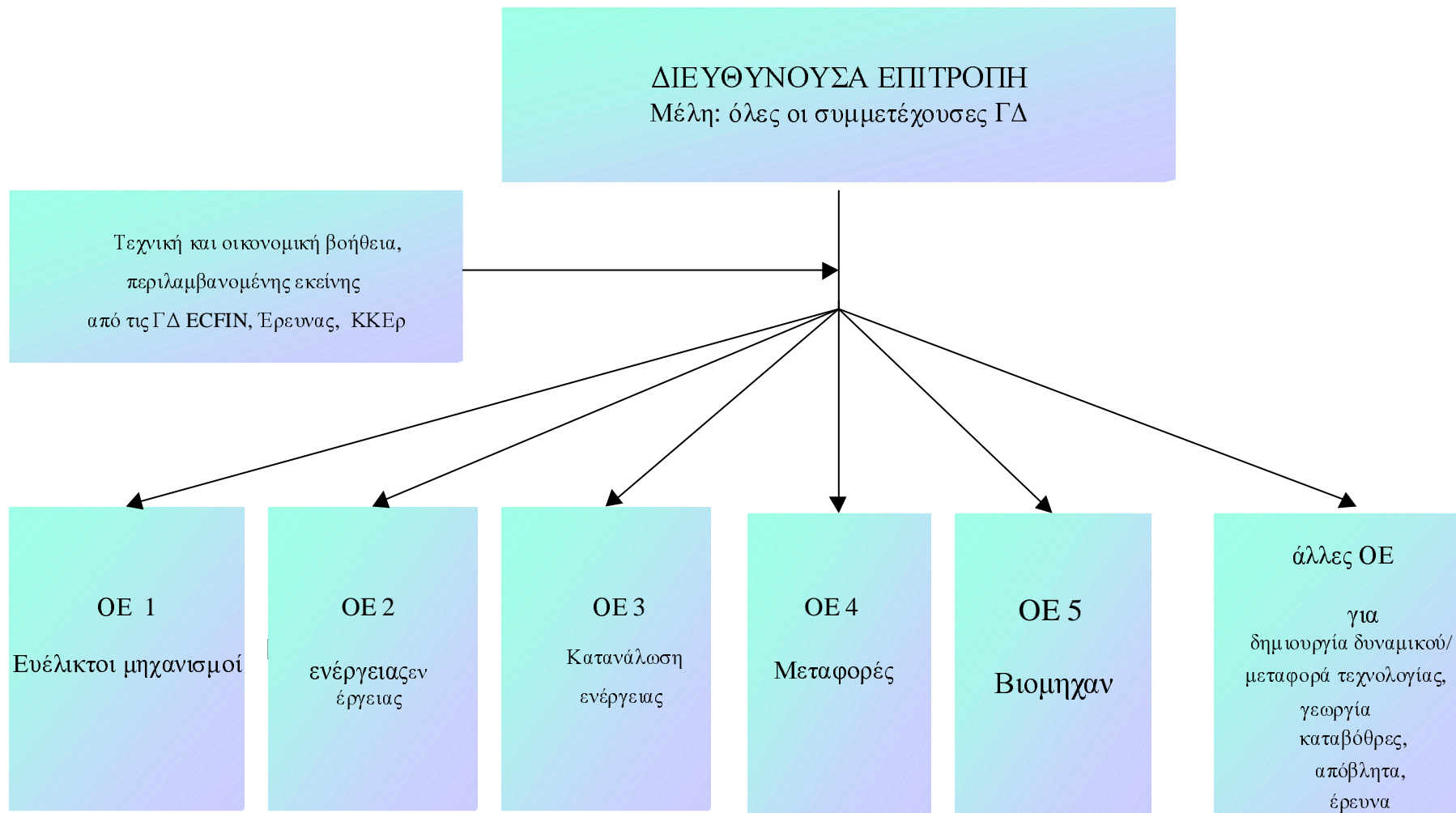
Σε μεταγενέστερο στάδιο, ο αριθμός ομάδων εργασίας πρόκειται να επεκταθεί σε τομείς όπως η γεωργία, οι καταβόθρες, τα απόβλητα, η δημιουργία δυναμικού/μεταφορά τεχνολογίας, η έρευνα.

Οι ΟΕ πρόκειται να εργαστούν στη βάση του υπάρχοντος υλικού μάλλον παρά να αναλάβουν δικό τους έργο κατασκευής μοντέλων. Οι περιβαλλοντικές εκτιμήσεις και οι εκτιμήσεις αποτελεσματικότητας ως προς το κόστος των πολιτικών μέτρων σε διάφορους τομείς είναι ήδη διαθέσιμες ή υπό εκτέλεση. Οι ΟΕ θα στηρίζονται από τις αντίστοιχες υπηρεσίες της Επιτροπής. Θα εξεταστεί η δυνατότητα βοήθειας από εξωτερικούς συμβούλους.

Τελικό προϊόν και χρονικό πλαίσιο

Εκάστη ομάδα εργασίας θα αναφέρεται τακτικά στην διευθύνουσα επιτροπή, μέσω του προέδρου της. Θα ζητηθεί γραπτή ενδιάμεση έκθεση μετά από έξι μήνες και η τελική έκθεση μετά από 12 μήνες. Η τελική έκθεση θα προτείνει συμπεράσματα με προσανατολισμό πολιτικής, τα οποία θα τονίζουν τη φύση, το πεδίο εφαρμογής και το περιεχόμενο των πολιτικών και μέτρων που πρέπει να εξεταστούν σε κοινοτικό επίπεδο. Στη βάση αυτή, η Επιτροπή θα είναι σε θέση να προετοιμάσει συγκεκριμένες προτάσεις πολιτικής, που θα περιέχουν μέσα όπως τεχνική ρύθμιση, φορολογία, εθελοντικές συμφωνίες ή ευέλικτους μηχανισμούς.

Διάρθρωση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος για την Αλλαγή του Κλίματος

Κατάλογος προτεινομένων κοινών και συντονισμένων πολιτικών και μέτρων για την αλλαγή του κλίματος

ΤΡΟΦΟΔΟΣΙΑ ΣΕ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- Περαιτέρω ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, ενσωματώνοντας περιβαλλοντικά ζητήματα
- Πρόσβαση στο δίκτυο για αποκεντρωμένη παραγωγή ηλεκτρισμού, αυξάνοντας το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- Αύξηση της χρήσεως συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ισχύος
- Μείωση των εκπομπών μεθανίου στις βιομηχανίες ορυχείων και εξόρυξης
- Δέσμευση και διάθεση του CO₂ σε υπόγειες δεξαμενές
- Προώθηση περισσότερο αποδοτικών και καθαρότερων τεχνολογιών μετατροπής ορυκτών καυσίμων
- Ενεργειακή απόδοση στις βιομηχανίες τροφοδοσίας σε ηλεκτρισμό και φυσικό αέριο

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- Βελτίωση των προτύπων ενεργειακής απόδοσης για τον ηλεκτρικό εξοπλισμό
- Βελτίωση των προτύπων απόδοσης για τις βιομηχανικές διαδικασίες
- Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, περιορίζοντας τις εκπομπές CO₂ (για καυστήρες, προϊόντα δομικών κατασκευών κτλ)
- Ηυξημένες ενεργειακές υπηρεσίες για ΜΜΕ
- Ανάπτυξη κοινοτικού πλαισίου πολιτικής για φθοριούχα αέρια (HFCs, PFCs, SF6)
- Ανάπτυξη πλαισίου πολιτικής για όλη την Κοινότητα σχετικά με την εμπορία εκπομπών
- Ανάπτυξη πλαισίου για εθελοντικές συμφωνίες

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΑΚΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ

- Δημόσια προμήθεια ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών τελικής χρήσεως
- Ενεργειακοί έλεγχοι και πιστοποιητικά επιδόσεων θέρμανσης
- Βελτίωση των επιδόσεων οικοδομής/φωτισμού
- Προγραμματισμός σχεδιασμού κτηρίων και υποδομής

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

- Διατίμηση των μεταφορών και οικονομικά μέσα για την αεροπλοΐα
- Δημοσιονομικό πλαίσιο ως μέρος της στρατηγικής για το 'CO₂ και αυτοκίνητα'
- Επέκταση της έννοιας του περιβαλλοντικά ενισχυμένου οχήματος σε επιβατικά οχήματα και ελαφρά οχήματα επαγγελματικής χρήσεως (βελτιωμένα πρότυπα εκπομπών και καυσίμου, νέες τεχνολογίες και καύσιμα),
- Ευρωπαϊκή εκστρατεία για περισσότερο αποδοτική ως προς το καύσιμο συμπεριφορά του οδηγού.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΗ

- Αναθεώρηση της πολιτικής μεταφορών (σιδηρόδρομοι, οδική μεταφορά φορτίου, μετατόπιση του τρόπου μεταφοράς, θαλάσσιες μεταφορές, αεροπλοΐα)
- Πράσινη βίβλος για τις αστικές μεταφορές, που εξετάζει την αυξανόμενη ανησυχία σχετικά με την οδική συμφόρηση (περιλαμβανομένης της διαμόρφωσης τιμών, των δημοσιονομικών μέτρων, των πρωτοβουλιών στάθμευσης, της βελτίωσης των δημοσίων μεταφορών)
- Αειφόρος κινητικότητα και διατροπικότητα
- Συστήματα πλοήγησης με τη βοήθεια δορυφόρου (GALILEO)

ΑΠΟΒΛΗΤΑ

- Προώθηση της βιολογικής επεξεργασίας των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων
- Αναθεώρηση της οδηγίας 86/278/ΕΟΚ για την ιλύ καθαρισμού λυμάτων
- Συσκευασίες και απόβλητα συσκευασιών

ΕΡΕΥΝΑ

- Εφαρμογή του 5ου Προγράμματος Πλαισίου, ιδίως του προγράμματος για την ενέργεια, το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη
- Δικτύωση της ΕΕ, εθνικές και άλλες προσπάθειες ΕΤΑ για την αλλαγή του κλίματος

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

- Δημιουργία δυναμικού και μεταφορά τεχνολογίας προς αναπτυσσόμενες χώρες μέσω διεθνούς συνεργασίας